

Ontwikkelingsvolgmodel Jonge Kinderen

Ontwikkelingslijnen Motoriek

JK Motoriek: Grote motoriek

KL	4		5		6	
Niveau	9	10	11	12	13	14

Beheerst globale bewegingen.

Beginnend evenwicht. gericht motorisch handelingen. Alternierende beweging (zoals traplopen met één voet per trede).

Beheerst grote bewegingen en symmetrische bewegingen.

Evenwicht wordt ingezet bij hinkelen en huppelen.

Beheerst fijnere bewegingen,

weinig meebewegingen. Anticipeert op snelheid, richting en kracht.

Beheerst fijne bewegingen;

maakt verschillende bewegingen achter elkaar (weinig totaalbewegingen). Houdt gedeeltelijk zicht op de omgeving bij het uitvoeren van activiteiten.

Beheerst soepele bewegingen met evenwicht;

voert verschillende bewegingen tegelijk uit.

Maakt passende, soepele bewegingen die geautomatiseerd zijn.

Kan draaien om lichaamszwaartepunt.

Basale ontwikkeling in de grote motoriek:

totaal bewegen bewegingen zijn afhankelijk van elkaar
 basaal verfijnd en soepel
 beperkte beheersing (bijbewegingen) controle over eigen lichaam (geen bijbewegingen)
 geen wedijver vergelijkt prestaties van zichzelf en anderen
 alternerend symmetrisch voorkeur lichaamszijde

Observaties:

Acties: (stil) staan, lopen, rennen, springen, huppelen, hinkelen, klimmen, klauteren, rollen, werpen, vangen, schommelen, balanceren, fietsen, trappen, schoppen.

Observatiewijzer: <ul style="list-style-type: none"> ♦ initiatief: ♦ betrokkenheid: ♦ betekenisverlening: ♦ plezier in bewegen: ♦ inzet: ♦ nauwkeurigheid: ♦ souplesse: ♦ durf: ♦ doorzetting: ♦ doelgerichtheid: ♦ bij- en meebewegingen: ♦ tonus: ♦ beheersing: ♦ signalering gevaar: 	<p>laat handelingsgericht, ondernemend, initiërend gedrag zien heeft actief, gericht, explorerend gedrag geeft zelf zin aan de activiteit geniet van bewegingsactiviteiten doet er moeite voor beweegt met precisie is soepel in bewegen durft risico's te nemen houdt vol bij belemmering is gericht op wat het wil bereiken heeft bewegingen die in combinatie met andere bewegingen worden gemaakt en die niet functioneel zijn heeft passende spierspanning heeft controle over de eigen beweging ziet gevaar</p>
--	---

Concrete omschrijvingen ontwikkelingsfasen:

Werpt grote bal met twee handen omhoog. Springt met twee voeten bij elkaar. Springt van de bank af. Stapt op de bank. Schopt gericht tegen een bal. Alternerend: één voet per trede. Beginnend hinkelen. Loopt soepel hard.	Springt over een stok met de voeten bij elkaar. Gooit een bal gericht. Vangt een bal met beide handen. Fietst op een fietsje met zijwielen.	Blijft op één been stil staan. Hinkelt een stukje. Vangt een stuiterende grote bal. Loopt weg bij tikspelletjes.	Klimt in het wandrek. Schommelt. Fietst zonder zijwielen. Gooit een bal tegen de muur en vangt hem op. Maakt bij spel anderen uit. Speelt bij spel naar een ander kind over. Mikt op doel.	Loopt voetje voor voetje over een lijn. Vangt met twee handen een kleine bal vanuit een stuit. Gooit de bal in de lucht en vangt hem. Loopt en klapt tegelijk. Zwaait aan een rekstok.	Doet mee met allerlei motorische spelletjes. Hinkelt over een lijn. Werpt een bal doelgericht. Springt touwtje. Kan duikelen aan rekstok
--	--	---	--	--	---

♦ **Beschrijving tussendoelen / indicatoren: Grote motoriek**

<ul style="list-style-type: none"> ♦ Maakt enkele sprongetjes. ♦ Zet zich af voor een sprong. ♦ Loopt in ritme. ♦ Klimt altemnerend. ♦ Klautert op hoge en schuine toestellen. ♦ Werpt vanuit de schouder. ♦ Vangt grote, lichte voorwerpen met gestrekte armen. ♦ Staat drie tellen op een been. ♦ Bewaart evenwicht op licht labiele steunvlakken. ♦ Vangt bal met beide handen. ♦ Schopt gericht tegen een bal. ♦ Fietst op een fiets met zijwielen. ♦ Glijdt van de glijbaan. ♦ Rolt naar beneden vanaf schuine vlakken. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Loopt op soepele wijze hard. ♦ Neemt aanloop alvorens te springen. ♦ Huppelt. ♦ Springt gevarieerd (kikker). ♦ Gooit met een bovenhandse worp, een been naar voren. ♦ Vangt met beide handen. ♦ Bewaart evenwicht tijdens het uitvoeren van handelingen met weinig bijbewegingen. ♦ Loopt achterwaarts, oefent springen. ♦ Oefent met in evenwicht blijven op step. ♦ Maakt koprollen en duikelt over hekjes. ♦ Speelt adequaat mee in diverse tikspelen. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zwaait krachtig met de armen bij lopen. ♦ Voert snelheid van het lopen op. ♦ Zet met beide voeten samen af, springt en landt. ♦ Hinkelt (enkele sprongen). ♦ Daalt altemnerend. ♦ Vangt een grote, stuijterende bal met beide handen. ♦ Voert moeilijke standen, spreidstand, spreidzit etc. uit en verwoordt ze. ♦ Staat vijf tellen op een been. ♦ Bewaart evenwicht op een smal, licht labiel steunvlak. ♦ Stopt snel (lichaamsbeheersing). ♦ Voert reactiesnelheid op. ♦ Maakt soepel gebruik van step e.d. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ontwijkt bewegende Hindernissen tijdens het hardlopen. ♦ Huppelt (enkele passen). ♦ Hinkelt over een langere afstand. ♦ Past de sprongkracht aan de te overbruggen afstand aan. ♦ Neemt een aanloop en springt dan. ♦ Klimt en dealt (gekruiste coördinatie). ♦ Mikt op een doel. ♦ Speelt bal over naar ander kind. ♦ Vangt met één hand (dominante hand). ♦ Schommelt zonder hulp. ♦ Fietst zonder zijwielen. ♦ Speelt over naar andere kinderen. ♦ Hangt aan een touw en zwaait zich over naar bijv een bank. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Loopt voetje voor voetje over een lijn. ♦ Huppelt of hinkelt over een langere afstand. ♦ Vangt een kleine bal vanuit een stuit met beide handen. ♦ Vangt door zich te verplaatsen volgens de vlucht van de bal. ♦ Zwaait aan een rekstok. ♦ Beheerst stoppen, versnellen, afremmen, etc. ♦ Ontspant zich. ♦ Timet bewegingen (bijv. tien tellen stilstaan en dan rennen). ♦ Klimt in een touw met 2 a 3 knopen omhoog en naar beneden. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Doet twee bewegingen tegelijk (bijv. lopen en klappen). ♦ Werpt doelgericht. ♦ Vangt kleine voorwerpen met een snelle vlucht. ♦ Verplaatst zich beheerst op een licht labiel steunvlak. ♦ Springt touwtje. ♦ Lichaamsbeheersing: stopt onmiddellijk, balanceert met voorwerpen etc. ♦ Springt met een ritme (touwtje springen).
--	---	--	--	--	---

JK Motoriek: Fijne motoriek

KL	4		5		6	
Niveau	9	10	11	12	13	14

Grote bewegingen vanuit de pols. Kan met beide handen tegelijk een beweging maken.

Kleine bewegingen vanuit de pols; meer aanzet tot de voorkeurshand.

Soepele vingerbewegingen, aanzet tot juiste pengreep. Knipt langs recht en gebogen lijn.

Een adequate fijn motorische coördinatie en past die toe bij schrijfpatronen. Gebruikt regelmatig de voorkeurshand. Knipt eenvoudige geometrische figuren.

Voert diverse fijn motorische vaardigheden uit, heeft de juiste pengreep. Maakt eenvoudige letters en moeilijke schrijfpatronen maar nog niet tussen de lijntjes.

Voert de schoolse vaardigheden op adequate wijze uit. Gebruikt de voorkeurshand.

Basale ontwikkeling in de fijne motoriek:

grote bewegingen kleine / fijne bewegingen
 symmetrie dominant lichaamsdeel

Observaties:

Acties: tekenen, verven, kleuren, schrijven, knippen, rijgen, stapelen, puzzelen, rollen, boetseren, bouwen, strikken.

Observatiewijzer: <ul style="list-style-type: none"> ♦ initiatief: ♦ betrokkenheid: ♦ betekenisverlening: ♦ plezier in bewegen: ♦ nauwgezetheid: ♦ soepelheid: ♦ inzet: ♦ doorzetting: ♦ doelgerichtheid: ♦ mee- en bijbewegingen: ♦ tonus: ♦ druk: ♦ stand van pen / potlood / penseel: ♦ tweehandig: ♦ linkshandig: ♦ rechtshandig: ♦ doorgaande beweging: 	<p>laat handelingsgericht, ondernemend, initiërend gedrag zien</p> <p>heeft actief, gericht, explorerend gedrag</p> <p>geeft zelf zin aan de activiteit</p> <p>geniet van bewegingsactiviteiten</p> <p>beweegt met nauwkeurigheid, precisie</p> <p>beweegt gemakkelijk, zonder veel moeite</p> <p>doet er moeite voor</p> <p>houdt vol bij belemmering</p> <p>is gericht op wat het wil bereiken</p> <p>heeft bewegingen die in combinatie met andere bewegingen worden gemaakt en niet functioneel zijn</p> <p>heeft spierspanning</p> <p>heeft een passende druk op het papier</p> <p>heeft de juiste stand van de pen/het potlood bij het schrijven/kleuren</p> <p>gebruikt beide handen</p> <p>gebruikt de linkerhand</p> <p>gebruikt de rechterhand</p> <p>stopt niet tijdens de uitvoering van beweging</p>
---	---

Concrete omschrijvingen ontwikkelingsfasen:

Rijgt middelgrote kralen aan een touwtje. Knipt een blad door, nog niet langs een lijntje. Maakt knopen dicht. Vormen als driehoek, kruis en letters worden getekend. Kan met twee handen tegelijk een vulkaansluitbarsting maken.	Voert met de vinger en duim de pengreep uit. Knipt op een lijn. Maakt een kruis door de middellijn. Kan liggende 8 *kruisen* Bouwt met kleine blokjes. Maakt ritssluitingen dicht.	Bouwt met Lego-blokjes. Rijgt kleine kralen. Knipt langs een rechte lijn de hoek om (driehoek en vierkant). Doet knopen open en dicht.	Strikt touwtje. Trekt recht doorgaande lijn. Maakt eenvoudige schrijfpatronen (golf, zaag, lussen). Kan binnen figuren kleuren.	Kleurt afbeeldingen in. Beheerst alle sluitingen. Maakt moeilijke schrijfpatronen en eenvoudige letters.	Knipt figuren uit. Schrijft de letterpatronen (aanvankelijk schrijven).
---	--	--	--	--	--

Beschrijving tussendoelen / indicatoren: Fijne motoriek

<ul style="list-style-type: none"> ♦ Maakt grote bewegingen vanuit de pols (bijv. grote kralen rijgen). ♦ Eerste signalen van de ontwikkeling van een voorkeurshand. ♦ Werkt met middelgrote kralen. ♦ Knipt (vrij knippen). ♦ Doet jas met knopen open. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Bouwt met kleine blokken. ♦ Gaat met naald en draad om ♦ Vouwt een rechte en schuine vouw ♦ Maakt ritssluitingen dicht. ♦ Rijgt kralen. ♦ Tekent figuren na. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vingeroefeningen (bijv. lopen met de vingers). ♦ Bouwt met klein constructiemateriaal. ♦ Rijgt kleine kralen. ♦ Trekt een doorgaande lijn. ♦ Doet knopen open en dicht. ♦ Maakt vouwsels. ♦ Knipt over een rechte lijn. ♦ Knipt over een gebogen lijn. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Werkt adequaat met klein en fijn materiaal. ♦ Strikt veters. ♦ Zaagt en timmert. ♦ Knipt eenvoudige geometrisch figuren uit. ♦ Maakt eenvoudige schrijffpatronen (let op de juiste greep). 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kleurt verfijnde afbeeldingen in. ♦ Hanteert juiste pengreep. ♦ Maakt moeilijke schrijffpatronen. ♦ Schrijft eenvoudige letters. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Knipt plaatjes uit. ♦ Schrijft letters en andere fijne patronen. ♦ Hanteert ontspannen de pengreep.
---	---	---	--	---	---